

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberto Bellarmini Politani, Societatis Iesu, S. R. E.
Cardinalis, Institutiones linguæ Hebraicæ**

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

[Genf], 1619

De semipunctis, id est, de sceua, & punctis raptis. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69647](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69647)

in his nominibus ex gutture pronunciari ultimas literas. Quod item accidit in omnibus similibus, ubi hæc literæ vltimum locum occupant, nisi præcedat camets, aut patach. Quotiescunque igitur istas literas in fine dictionis existentes, non præcessit camets, aut patach, necessario additur patach sub istis literis, ut ritè proferri possint: quod idcirco dici solet patach suffuratum, seu patach necessuatis.

Patach suffuratum.

¶, quū punctum in vētre habet quomodo pronūcietur

¶ Quod autem diximus de literis ¶, & y, habet etiam locum in litera ¶, quando punctum habet in ventre, ut patet in isto nomine אלה, Deus: dicimus enim eloah, non eloha.

CAPVT III.

De Semipunctis.

Punctaria, quæ vices gerunt breuissimarum vocalium.

PRæter illa decem puncta, quæ locum obtinent vocalium tum longarum, tum breuium, sunt alia tria puncta, quæ breuissimarum vocalium vices gerant:

rant: nimirum sceua, chateph patach, & chateph segol, de quibus ordine dicemus.

2 Sceua, Hebræis שׂוּא vel שׂוּא, constituitur ex duobus punctulis vno super aliud perpendiculariter posito, hoc modo, : , quod quidem interdum quiescit, interdum sonat. Quando quiescit, nullum sonum exhibet ^{Sceua quiescens.} auribus, neque syllabam constituit, sed potius trahit literam sibi impostam ad præcedentem, vt cum ea syllabam componat, vt quum dicimus הָלַךְ *halach, ambulauit.* Quando sonat, ^{Sceua sonans.} idem valet quod e, breuissimum, & syllabam constituit cum sua litera consonante more aliarum vocalium, vt quum dicimus דְּבַר *devar, verbum.*

Adnotatio.

Et hinc fortasse nomen accepit: vide ^{Sceua vnde dicatur.} *enim שׂוּא dici à verbo שׁוּב, quod est redire, quia literam suam ad præceden-*

rem trahit, & quodammodo redire facit.
 Atque hinc fit, vt omnis litera in fine di-
 ctionis, exceptis quiescentibus, quæ sunt
 אהוי, si nullum habeat punctum, censea-
 tur habere sceua, licet non inueniatur ex-
 pressum, nisi sub literis ב נ ד כ פ ת quando
 habent daghes lene, quod tum demum ap-
 paret, quum aliquid additur, vt פקרר visita-
 uit, פקרת visitasti. Reperitur præterea sce-
 ua finale sub litera ך, licet non habeat da-
 ghes lene, atque in tribus aliis dictioni-
 bus, ויש declinet, Prouerb. cap. 7. וישק ve-
 ritas, Prouerb. 22. וישק potum dedit, Ge-
 nes. 29.

3 Ad internoscendum autem quã-
 do sceua sonet, & quando quiescat,
 hæ regulæ seruandæ sunt. Prima, sce-
 ua in initio dictionis semper pro-
 nunciatur, vt למוד lemod, disce, non
 lmod. Secunda, in fine dictionis nun-
 quam pronunciatur, vt וישת vajesht,
 & bibit, & non vajeshte. Tertia, in me-
 dio dictionis pronunciatur solum
 sub

sub litera geminata, ut הָלֵלוּ *halelu*,
 laudate, non hallu, רִבְבוֹן *rivevon*, decem
 millia, non rivvon: sub litera quæ ha-
 bet punctum in ventre, ut לִמְדוּ *lim-*
medu, docuerunt, non limmdu: post alte-
 rum sceua, ut יִלְמְדוּ *jilmedu*, discent, non
jilmdu: denique post vocalem lon-
 gam carentem accentu Gramma-
 tico, ut לָמְדָה *lameda*, didicit, non lam-
 da. In לָ enim est accentus Rhetori-
 cus.

Prima Exceptio.

Quando duo sceuaim sunt in fine, ut
 trumque quiescit, etiam si primum sit post
 longam vocalem, & secundum sit post al-
 terum sceua, vel sub litera habente pun-
 ctum in ventre, ut יִשְׁתֵּי *jest*, bibet, non jeste,
 יִבְכֵי *jevch*, flebit, non jeuech. Quamquam
 id nonnulli negant, præsertim si ultima li-
 terna sit affecta puncto daghes: tunc enim
 ultimum sceua pronuntiandum putant, ut
 יִשְׁתֵּה *jesthe*.

Duo Sceua
 in fine di-
 ctionis quie-
 scunt.

Secunda exceptio.

Scœua post
vocalē lon-
gā quando
quiescit.

Quando vocalis longa notata est accen-
tu Grammatico, scœua sequens quiescit, ut
למודנה lemodna, discere, non lemodena, vel
quando vocalis longa eo loco habetur pro
breui, ut וו coniunctio quum ponitur pro ו
ve, ne duo scœuaim concurrant initio: tunc
enim scœua sequens quiescit, ut ונרממה ונ-
romemah, & exaltemus, non ונרומה-
mah, ut infra in 4. par. c. 2. fusiùs dicitur.

Appendix.

Regula ser-
uanda ut per
fectè pronū-
cietur Scœua

Observandum verò est, ad perfectam
pronunciationem semipuncti scœua, quum
post scœua sequitur litera gutturalis, ipsum
scœua, quorundam sententia, debere pro-
ferri ferè ad eum modum, quo profertur
punctum subiectum literæ gutturali, & si
adsit accentus, qui dicitur gahaia, profe-
rendum planè eo modo, quo profertur pun-
ctum literæ gutturalis: dicimus enim וחי
chi, viuet, non rechi. Idem dicendum est
de scœua precedente jod sine chiric: vergit
enim tunc scœua ad sonum chiric, & si ad-
sit

fit gahaja, sonat planè vt chiric, vt בִּיר *bi-jad*, in manu, non bejad. Quanquam alij probabiliùs fortasse aliter sentiunt, & semper sceua mobile, vt e, pronunciandum esse contendunt.

4. Hæc de Sceua simplici: nūc de ^{Sceua com-} ^{posita,} composito, siue de punctis raptis, dicamus. Chateph patach est punctum compositum ex sceua, & patach, hoc modo, *⋈*, & sonat a breuissimum. Chateph segol est pūctum compositum ex sceua & segol, hoc modo *⋈*; & sonat e breuissimum.

Adnotationes.

1 Utrumque sceua compositum præci- ^{Pūcta rapta} ^{quorsum in-} ^{uenta:} pūe literis gutturalibus *ו ח ה א* pro sceua simplici subiicitur: & quidem frequentius chateph patach, quàm chateph segol.

2 Immo verò chateph patach sub aliis quoque literis præter gutturales inuenitur interdum, vt בִּרְבוּ *beracu*, benedixerunt, גִּלְלוּ *ghillalu*, reuoluerunt, צָלְלוּ *tsalalu*, demersi sunt. *Exod. 15.*

3 Quatuor tamen cause dicuntur, cur etiam Sœua simplex gutturalibus subijci queat. Prima, si precedat accentus Grammaticus, שלחנו 'schialachnu, misimus. Secunda, si precedat chiric sub litera seruili, יהיה jihjeh, erit, תחיה tichjeh, vives. Tertia, si sequitur daghes, יחפץ iachpots, volet, נאדר nedar, magnificus. Quarta, si sequatur litera capax solius daghes fortis, sed eo non affecta, מעין manghian, fons, יחסר jechsar, deficiet. Sed hæc facilius usu discuntur.

CAP. IIII.

De Daghes, & Raphe.

Super sunt adhuc alia duo puncta, quæ etsi vocalium literarum munere nequaquam funguntur, suo modo tamen pronunciatione non parùm iuuant. Ea sunt דגש Daghes, & רפה Raphe.

Daghes est punctum in medio literæ impressum, cujus officium est vim